

Keskkonnahoidlike sündmuste juhend

Sissejuhatus

Keskkonnaministeeriumi valitsemisala asutused on Eestis suunanäitajaks keskkonnahoidlike sündmuste korraldamisel. Selle juhendi eesmärk on, et ürituste ja mitmesuguste sündmustega kaasnev keskkonnajalajälg on võimalikult väike.

Juhendi kasutamine lihtsustab keskkonnahoidlike ürituste korraldamist ja annab kiire ülevaate keskkonnavalastest sellistest aspektidest, mida tuleb sündmuste korraldamise juures arvestada.

Kuidas juhendit kasutada?

Selles juhendis on välja toodud minimaalsed nõuded ja soovitused keskkonnahoidlike sündmuste korraldamiseks. Sellega käivad kaasas praktilised soovitused ja kontrollnimekiri, mis aitavad korraldajal juhendis toodud nõuetes orienteeruda. Alati võib ürituse korraldamisel astuda ka sammu kaugemale ning korraldamisel maksimaalselt keskkonna heaolu arvesse võtta.

Keskkonnahoidlike sündmuste juhend on mõeldud järgimiseks kõigile Keskkonnaministeeriumi valitsemisala asutustele.

“Südames teab iga inimene, et mets, heinamaa ja meri on ilusamad kui asfalt, tanklad, autod”

Epp Petrone

Jäätmed

Kohustuslik on liigiti koguda vähemalt viit jäätmeliiki: biojäätmed, segapakend, pandipakend, paber ja segaolmejäätmed. Kogumispunktid märgitakse juhistega, kasutades üldkasutatavaid värviskeeme ja piktogramme.

Vajalikud märgised leiad siit: liigitikogumine.ee/et.

Suurteks üritusteks sõlmitakse jäätmekäitlejaga kokkulepe jäätmete transportimiseks või tehakse asjakohased kokkulepped sündmuse toimumiskohas. Üritustel võib määrata rohesaadikud, kes valdavad igakülgset infot jäätmekäitluse kohta ning aitavad osalejatel tekkinud jäätmeid liigiti koguda.

Toitlustus

Ühekordselt kasutatavaid toidunõusid, söögiriistu, joogikõrsi, kokteilisegajaid jms kaunistusi üritustel ei kasutata. Vältida tuleb ka väikepakendisse pakitud suhkrut, soola, pipart, kohvikoort jms. Toitlustajal paluda nende serveerimist vastavates nõudes.

Järele jääva toidu tekke vältimiseks registreeritakse osalejad kindlaks kuupäevaks, nt Google Formsi või mõne muu sarnase platvormi abil, kus saab kaardistada ka toidueelistusi, allergeene.

Eelistada toitlustajaid, kes pakuvad Eesti toorainest valmistatud toitu. Toitude ja toitlustajate valikul veenduda, et pakutakse ka 100% taimseid roogi (veganitoitu). Samuti eelistada toitlustajaid, kes oma tegevuses rakendavad keskkonnateadlikke valikuid.

Üritustel pakutakse kraanivett ja palutakse osalejatel kasutada oma korduskasutatavat pudelit/topsi. Kui soovitakse pakkuda joogiks midagi muud peale kraanivee, siis tehakse seda suurtes anumates. Rahvarohketel üritustel on võimalik rakendada topsirenti, sobiva leiab siit: ringmajandus.envir.ee/et/edu-lood/korduskasutatavate-noude-renditeenused.

Üle jäänud toit pakendatakse kaasavõtmiseks korduskasutatavatesse nõudesse ning jagatakse kas osalejatele, kolleegidele, annetatakse Toidupanka või viiakse toidukappi, mille asukohad leiab siit: toiduannetamine.ee.

Juhendi lõppu on lisatud keskkonnahoidlike kriteeriumeid järgiva toitlustuse tellimise näidis.

Materjalid ja ostud

Üritusteks materjalide, dekoratsioonide soetamisel ja ostude puhul tuleks olla loov: kasutada saab korduskasutatavaid lavakujundusi, mitmekordseid ja vajalikke kingitusi või meeneid. Kingitused võivad olla ka söödavad. Suurema tellimuse puhul võta ühendust otse tootjaga. Väiksema mahu korral on võimalik sobivaid söödavaid kingitusi leida mahetooteid müüvatest poodidest ja taluturgudelt. Kindlasti vältida kaupade, kinkide jm inventari liigset pakendamist.

Esinejale anda võimalus valida erinevate kingituste vahel, et ta saaks kaasa võtta just selle, mis talle on vajalik, või hoopis kingitusest loobuda.

Materjali liigse raiskamise vältimiseks ei ole vaja infovoldikutele ja meenetele trükkida kuupäevi või aastaarve, siis saab meeneid kasutada ka järgmistel üritustel.

Nimekaardihoidjad ja kaelapaelad peavad olema korduskasutatavad. Võimaluse korral julgustada küllastajaid kasutama varem saadud kaelapaelu.

Transport

Ürituse asukoht ja toimumine planeeritakse võimalikult läbimõeldult, arvestades ühistranspordi võimalusi ja ligipääsetavust. Kõikidel üritustel peab olema tagatud jalgrataste parkimise võimalus.

Sündmuste korraldamise käigus tagatakse vajalik informatsioon küllastajatele ühistranspordi kasutamise kohta. Külalistele jagatakse infot kliimamõju kompenseerimise võimalustest.

Võimaluse korral luuakse osalejatele sõidu jagamine võimalus, et nende osavõtu keskkonnajalajälj oleks võimalikult väike.

Energia

Sündmustel ja üritustel kasutatakse ära maksimaalset päevavalgust, ei rakendata üleliigset energia tarbimist, nt kustutatakse tuled, kui neid vaja ei ole. Ruumide rentimisel eelistada võimaluse korral A-energiaklassi ehk liginullenergiahooneid.

Erinevate lahenduste puhul eelistatakse toimumispaigas kasutada püsivat elektriühendust ajutiste generaatorite asemel.

Teavevahetus ja järeltegevused

Juhised keskkonnateadlike ja jätkusuutlike ürituste korraldamiseks on asutustes olemas, töötajatele teada ning vajaduse korral leiab need hõlpsasti. Toimib järjepidev ja teadlik kommunikatsioon, et tagada sündmuste korraldamisel keskkonnahoidlik joon.

Soovitav on määrata igas Keskkonnaministeeriumi

allasutuses rohesaadik, kes tegeleb keskkonnahoiu teemadega – korraldab juhendmaterjalide väljapaneku, juhib sündmuste korraldamisel tähelepanu keskkonnahoidlikele põhimõtetele, on hea teadlikkuse suurendaja ja abiline sündmuste ajal. Sündmuste ja ürituste eel aitab korraldajaid igakülgset keskkonnahoidlike valikute tegemisel. Toimumise ajal on asendamatu abimees osalejatele, aidates neid jäätmete sorteerimisel, ülejäänud toidu kaasa pakkimisel jms.

NÄIDIS keskkonnahoidliku toitlustuse tellimiseks:

1. Ühekordselt kasutatavatele salvrätikutele ja muule kasutatavale pehmele paberile peab olema väljastatud Euroopa Liidu ökomärgis, Põhjamaade ökomärgis või muudele samaväärsetele keskkonnasäästlikele nõuetele vastav ökomärgis.
2. Palume toitlustuse pakkumisel kasutada korduskasutatavaid nõusid ja söögiriistu – ühekordseid nõusid kasutada ei tohi. Pakkuja peab tagama teenuse osutamiseks piisavas koguses korduskasutatavate nõude ja muu inventari olemasolu.
3. Jäätmeid peab saama liigiti koguda: biojätmed, segapakend, pandipakend, segaolmejäätmed, papp/paber (piisab ka tavalistest prügikastidest, mis on asjakohaselt tähistatud).
4. Toidu valmistamisel kasutatakse tarbijale ohutut värsket ja kvaliteetset toorainet, võimaluse korral mahetoodangut, hooajalisi saadusi.
5. Üritustel serveeritakse üldjuhul kraanivett kannudes.
6. Pakkuja kasutab teenuse osutamisel õiglase ja eetilise kaubanduse märgiga kohvi, teed ja suhkrut.
7. Pakkuja järgib toidu käitlemisel õigusaktides kehtestatud reegleid ja pakkuja töötajad peavad olema läbinud toiduhügieenikoolituse.
8. Menüü peab sisaldama vähemalt ühte taimetoitu toidukorras.
9. Pakkuja peab toitlustamisega seotud koristamise käigus koguma tekkinud jäätmed liigiti. Minimaalselt tuleb eraldi koguda biojätmed, segapakend, taara, segaolmejäätmed, papp/paber.
10. Teenuse maksumus sisaldab nõusid, laudlinu.

ÜRITUSEST ÜLE JÄÄNUD TOITU ÄRA EI VISATA!

Palume ülejäävat toitu mitte ära visata, vaid see kaasa pakkida korduskasutatavatesse karpidesse korraldajatele, osalejatele, annetada Toidupanka või toidukappi viia.

Juhime tähelepanu, et kuna toitu, mis on juba kord välja pandud, ei või edasi jagada, siis palume toitu korraga mitte liiga suurtes kogustes välja panna – toitu saab alati lisada.

Jäätmed

- › Määra sündmusele rohesaadik ja tema ülesanded
- › Tutvusta rohesaadikule tema rolli ja selle olulisust
- › Tee kindlaks toimumiskohas jäätmete äravedu ja selle võimalused
- › Sündmusel on korraldatud jäätmete liigiti kogumine
- › Jäätmete liigiti kogumiseks on tagatud piisav hulk prügikaste
- › Prügikastidele on olemas vajalikud piktogrammide - vajaduse korral erikeelsed
- › Jäätmete liigiti kogumine on lihtne, kiire ja selge
- › Toitlustajatele on tagatud jäätmete liigiti kogumise võimalus
- › Kasutusel on korduskasutatavad nõud
- › Pakendite vähendamiseks on tellitud tooteid optimaalselt ning palutud saata pakendamata või kasutades hulgipakendit
- › Osalejatele on meelde tuletatud, miks on oluline kaasa võtta oma joogipudel/tass

Toitlustus

- › Tagatud on joogitopsi/pudeli täitmise võimalus
- › Anna külastajatele teada, et on võimalik peale sündmust ülejäänud toitu kaasa võtta
- › Toitlustaja serveerib kraanivett
- › Külastajatel on võimalik kasutada oma nõusid
- › Tagatud on kaasavõetud nõude pesemise võimalus sooja veega
- › Osalejal on võimalik valida menüüst täistaimseid toite
- › Toitlustaja kasutab kohalikku toorainet
- › Palu toitlustajal mitte kasutada fooliumit jms ühekordset materjali
- › Kasutusel ei ole ühekordseid nõusid, sh joogikõrred
- › Paku näputoitu, mille jaoks ei ole nõusid vaja
- › Paku õiglase kaubanduse teed-kohvi, suhkrut ja muid toiduaineid ning jooke
- › Ülejäänud toit anna korraldajatele/osalejatele kaasa
- › Anneta ülejäänud toit Toidupangale või vii toidukappi
- › Sõlmi Uuskasutuskeskusega kokkulepe toidunõude kasutamiseks/laenamiseks
- › Kasuta panditopse või samaväärseid topse

Materjalid ja ostud

- › Sündmuse, ürituse silte ja materjale saab edaspidi kasutada korduvalt
- › Tooted ja meened on keskkonnahoidlikud
- › Loo koht, kuhu soovijad saavad tagastada nimesildid ja muu ebavajaliku materjali
- › Infomaterjal jaga osalejatele ilma trükkimiseta - kasuta IT-vahendeid
- › Ära prindi ürituse materjale - avalikusta need osalejatele veebis (kui on mingi oluline info, mida üritusel vaja jagada, nt menüü, siis pigem panna välja üks silt, kus on QR-kood, mis viib vastava lingini)
- › Jaga osalejatega üleskutset kasutada olemasolevaid nimesilte ja kaelapaelu
- › Anna esinejatele võimalus valida kingituste seast, anna võimalus ka kingitusest loobuda
- › Ära kasuta ühekordset käepaela - asenda see nt templi või kaelapaelaga

Transport

- › Jaga osalejatele infot ühistranspordi võimaluste kohta
- › Julgusta osalejaid kasutama mitme peale ühte autot
- › Vajaduse korral taga eribussid ja -rongid sündmusele
- › Informeeri osalejaid transpordist tekkinud kliimamõjude kompenseerimise võimalustest
- › Taga soovijatele jalgratta parkimise võimalus
- › Võimaluse korral taga ühistranspordi sooduspilet

Energia

- › Kasuta püsivast vooluvõrgust elektrit
- › Kasuta maksimaalselt päevavalgust
- › Optimeeri energiakasutust
- › Sündmusel ära kasuta generaatoreid
- › Kasuta energiasäästlikku tehnikat

Teabevahetus ja järeltegevused

- › Jaga osalejate ja avalikkusega keskkonnateemalisi sõnumeid
- › Loo plaan, kuidas tutvustada osalejatele sündmusega seotud keskkonnahoidlike valikuid
- › Planeeri reklaamid ekraanidele, jaga neid e-kirja teel või veebi vahendusel
- › Vii korraldusmeeskond kurssi, milliseid keskkonnahoidlike tegevusi planeeritud on
- › Teavita osalejaid sündmuse alguses keskkonnahoidlikest valikutest, mida on tehtud korralduses
- › Sündmuse järel jaga avalikult infot toimunud sündmusest ja keskkonnahoidlikest valikutest